

LLETRES

Un congrés sobre la figura de Sebastià Juan Arbó

A iniciativa de Joan Antoni Forcadell, un jove filòleg ampostí que apunta ben alt en l'àmbit dels estudis literaris, tindrà lloc a finals d'octubre d'enguany un esdeveniment acadèmic d'un notable interès: el I Congrés Sebastià Juan Arbó, el qual coincidirà amb la commemoració del 120è aniversari del naixement del novel·lista deltaic per excel·lència. Cal tindre ben present que comptarà amb dos seus diversificades: una a la capital catalana i l'altra a Amposta. Tanmateix, depenent de la demanda, podria establir-se'n una tercera a la Ràpita, el seu poble de naixença. Compta organitzativament amb l'aval universitari dels Departaments de Filologia Catalana i de Filologia Hispànica de la Universitat Autònoma de Barcelona, així com amb la col·laboració estreta de l'Ajuntament d'Amposta i de l'Arxiu Comarcal del Montsià.

Aquest congrés d'estudi arbonià ha estat dissenyat per tal d'esdevindre el primer punt d'encontre entre els principals investigadors de la figura del prolífic escriptor rapitenc. Un aspecte informatiu impor-

tant és que la inscripció és gratuïta i que es podrà seguir també telemàticament per mitjà de videoconferència per a fomentar una participació un xic més alta.

La promoció de l'estudi de l'obra d'Arbó és, indubtablement, tota una necessitat acadèmica, atès que ens trobem davant d'un univers novel·lístic de notable magnitud, tant en quantitat com en qualitat, com es diu popularment. La seua aparició llamec en el panorama lletrat nostrat a principis de la dècada de 1930 va donar embranzida a la introducció del corrent existencialista a la literatura catalana, per mitjà de dos relats claus que varen causar sensació a en Joan Puig i Ferrater, l'influent editor de Proa: *L'unió combat* i *Terras de l'Ebre*. Bon coneixedor dels dos clàssics russos més prestigiosos de la centúria anterior, autors de la novel·la rural que retrata la duresa laboral i els convencionalismes familiars, Arbó va anar formant-se com a escriptor a través de lectures d'històries molt explícites d'un període determinat, en les quals es mostra obertament una gran diferenciació de classe social.

Un aspecte ben remarcable és que va donar nom a les nostres comarques a través del títol de la seua segona novel·la. *El territori de l'Ebre* final entrava amb força a l'ideari de la literatura catalana, ja que fins al moment havia jugat un paper molt secundari, relegat davant d'altres territoris de la Catalunya Vella.

Conegut com a Tiano, com a periodista i escriptor professional, ens presenta tot un món carregat de situacions reals. Una lectura atenta de la seua novel·lística, ens porta a admirar al grau màxim la tasca realitzada per un literat a qui va donar-se el sobrenom del petit Dostoievski. Una obra basada en temes recurrents com: la mare protectora, el gos rabiós, la misèria col·lectiva, les malalties contagioses, la fugida del poble, l'abús de la beguda, els safareigs ciutadans o la dificultat del treball rural. Quant a l'àmbit periodístic, va ser autor de milers d'articles i de centenars de reportatges a la premsa, fet que podria obrir la porta a tota mena d'estudis, que abracen des del fet estilístic al temàtic, sobretot el costumisme social.

La seua activitat lletrada va ser, òbviament, molt extensa, inclòs el conreu d'altres gèneres com la poesia, la dramaturgia, o els apunts autobiogràfics. A la vegada, va tindre una gran activitat com a membre de jurats literaris o de tertúlies socioculturals diverses. Tenia un perfil intel·lectual ben reconegut, ja que en els seus escrits havia tractat temàtiques d'alt nivell molt diversificades.

La figura d'Arbó és ben representativa de la literatura catalana del segle XX. Un autor que va tindre un molt bona recepció vora l'Ebre a partir dels anys 1950 entre els joves literats del moment, que tiraven endavant revistes de la categoria de *GEMINIS* o *La Zuda*. Amb tot, no es va veure apartat de les típiques polèmiques del moment polític-social, en què la intel·lectualitat en general sofria l'exili interior o l'exterior, forçat per un règim dictatorial: aquells que varen haver d'exiliar-se físicament, i els que varen sofrir un exili ideològic controlats per la censura. La seua vinculació com a redactor a *Destino*, la revista cultural ideada pel règim

Emigdi Subirats
escriptor

franquista, va provocar un seguit de contraposicions amb altres importants literats catalans, que rebutjaven qualsevol mena de lligam amb el règim totalitari. Conseqüentment, va haver-hi certa pugna per la seua activitat literària en castellà, malgrat que ell va afirmar en diverses entrevistes que en una situació normalitzada mai no hauria utilitzat cap altra llengua que no fos la vernaclea.

El seu ús del català estàndard que l'allunyava del parlar comarcal i dels corrents dialectalistes, o el nivell de la seua obra en castellà, podrien ser objecte d'anàlisi. Amb tot i això, hi ha un destacadíssim ventall de temes a analitzar en un escriptor que va omplir milers de fulles de bona lletra. Esperem que sigui tot un èxit!